

Stručni rad

UTJECAJ KAZALIŠNE IGRE NA SAMOPOUZDANJE UČENIKA

Olga Debeljak Babnik

Osnovna škola Prule, Ljubljana

Sažetak

Kazališna pozornica mistični je prostor OŠ Prule, koji svoj djeci pruža utočište i mogućnost transformacije. Kazališni odgoj je aktivnost, koja pomaže djeci u odrastanju i priprema ih za odrasli život. Kroz kazališnu igru učenici se osposobljavaju za komunikaciju, upoznavanje svojih tjelesnih i duhovnih sposobnosti. U svakoj predstavi koju postavljaju s razredom ili kazališnom grupom, učenici uče dijeliti, pobjeđivati, gubiti, sudjelovati. Između učitelja i učenika postoji nevjerojatna veza, veza koja povezuje, okuplja i poštuje. Učenici su rasli na sceni, afirmirali se, gradili samopouzdanje i gradili pozitivnu sliku o sebi. Uz pomoć kreativnog izražavanja proširili su granice imaginarnog svijeta i ovladali prostorom oko sebe.

Ključne riječi: kazališna pozornica, predstava, transformacija, samopouzdanje.

1. UVOD: KAZALIŠNA SCENA OŠ Prule

Kazališna pozornica ugostila je učenike naše osnovne škole Prule, dječjeg vrtića, učenike škole sa prilagođenim programom Janez Levec. Svake godine pripremali smo igre, koje smo nudili na uvid roditeljima i učenicima. Na kazališnoj smo pozornici pripremili i igrali Snjeguljicu i PRULSKI 9 patuljaka, Muco Copatarico, Matildu, Petru Pan, Drejček i 3 Marsovčke, Mojcu Pokrajculju, Ostržeka, Čarovnika iz Oze. Djeca su otputovala u prošlost i upoznala živote djece u povijesti Erazmu i Iutalici, što je vidio i redatelj Sebastijan Horvat iz ljubljanskog gledališta Drama. Prulski učenici toliko su ga uvjerali, da nas je pozvao da sudjelujemo u tom gledalištu. Šestoro učenika naše škole zakoračilo je s male scene, na veliku scenu s predstavom „Neke poruke za prostor“. Kakav događaj, kakva uspomena za cijeli život. S školom sa prilagođenim programom Janez Levec smo u sastavu inkluzije tijekom cijele godine kreirali projekte: Šareno stablo, Moj mali medo, Pogrešna noć, Brbljavec i Hrustljavec. Učenici su se verbalno izražavali, kretali su se fizički, instrumentalno i glasbeno nadogradili igru. Postali su mentori djeci iz prilagođenog programa, stekli nova poznanstva, prijateljstva, učili o zajedničkoj odgovornosti, jer igra ovisi o svim akterima i u tome su svi važni.

2. KAZALIŠNI PROCES: OD IDEJE DO KAZALIŠNE PREDSTAVE

Gdje i kako početi? Vidjeli smo pozadinu Gradskog kazališta, vidjeli rad kostimografa, okušali se u ulozi scenografa, naučili što je redateljsko djelo, upoznali svjetlosnu tehniku, pogledali probnu vježbu i pridružili se glumačkoj postavi na nekoliko minuta.

Učenici su izveli vježbe za lice i bili spremni za prvo čitanje. Počeli su s izrazima lica – grimasama:

- **Kretanje:** usne - lijevo, desno; glava - gore, dolje; ramena- dolje, gore; ruke - dizanje, spuštanje; dlanovi - gore, dolje, šaka.
- **Vježbe disanja za ljepši glas**, nazivaju se i energetskim uglašavanjem. Prilikom udisaja podignite desnu ruku, a pri izdisaju je spustite.
- **Igra emocija.** Na licu i tijelu vidimo pojmove: radost, tuga, uzvišenost, radoznalost, dobrota, nestrpljivost, ljubav, ljutnja...
- **Tehnika izgovora** odnosno dikcija.
- I na kraju **spoznaja teksta.**

Krenuli smo s prvim čitanjem, vodeći računa o didaskalijama, što znači glumčeve primjedbe koje su u dramskom tekstu upisane u zagradi i usmjeravaju glumce kako nešto reći i što učiniti.

Mnogi su se učenici lakše izrazili kroz igru, kroz masku koja prikazuje neku drugu osobnost, biće ili stvar. Na taj su način rasli i postali samopouzdaniji, uspravniji, svjesni svojih kvaliteta, pomagali jedni drugima i bili ponosni što su dio ovog kazališnog obrazovnog procesa.

Pozornica nam je pružila utočište i u nastavi glazbe i slovenskog jezika. Učenici su uživali u deklamaciji na pozornici. Unatoč tremi i ponekad neugodnom osjećaju, lijepo su se zabavili i uživali.

Učenici na pozornici upoznaju karakteristike, orijentaciju i interakciju s drugim izvođačima. Upoznali su vlastito tijelo, govor i vještine kretanja. Kroz glumačke improvizacije ušli su u prostor igre, prostor kazališta.

Pozornica je ponudila nešto više, nešto što će zauvijek pamtiti, nešto više od učenja matematike, nešto više od učenja pridjeva, nešto što mogu doživjeti, nešto čemu se neizmerno raduju, nešto u čemu se mogu transformirati u drugu osobu, nešto u čemu mogu biti neizmerno uspješni, usavršeni, nagrađeni unatoč tome što im ocjene u razredu nisu petice.

Slika 1: Prvo čitanje

3. KAZALIŠTE JE VELIKI POLIGON ZA ŽIVOT

Kazališna je pozornica i simbolički važan prostor. To nije samo hrpa podignutih dasaka i dva zavjesa, već mjesto koje pojedincu daje glas, snagu i prostor da se izrazi u onome što jest. To je prostor za borbu i prevladavanje vlastitih strahova, nudeći neprocjenjive osobne pobjede za dijete. Moglo bi se reći da izlazak na pozornicu znači izlazak iz vlastite zone udobnosti. Bilo da se radi o aktivnom predstavljanju nečega ili samo o prisutnosti na pozornici. Kad si tu, vidljiv si, promatran si, izložen si drugima; sa svime što voliš na sebi, ali i s elementima koji ti se ne sviđaju. I izdržati u ovoj ulozi nije lako, ali zato osobna potvrda može biti važna, pogotovo ako je popraćena pozitivnim povratnim informacijama učitelja ili kolega iz razreda. Zanimljivo je promatrati kako se učenici samoinicijativno prijavljuju za nastup na pozornici, iako upravo tu iskazuju uznemirenost i unutarnji strah sa neverbalnim znakovima. Ali pobjeđivali su ga uvijek iznova i uvijek bolje! Kao što kaže pisac i dramaturg Samuel Beckett: „Pokušaj ponovo. Ponovno padaj. Padaj bolje. Ovo je sjajan poligon za daljnji život, koji te uči upoznati sebe i svoja iskustva, strahove, ali u isto vrijeme, korak po korak, daje povjerenje u vlastitu sposobnost prevladavanja samog sebe.

4. ZAKLJUČAK

Kazališni odgoj je prekrasna aktivnost koja pomaže u odrastanju i priprema za odrasli život. Kroz kazališnu igru upoznajemo svoje tjelesne i duhovne sposobnosti, treniramo u komunikaciji, u stalnom smokretanju i istraživanju. Kroz igru se afirmiramo i gradimo samopouzdanje.

Slika 2: Predstava Snjeguljica

5. LITERATURA:

- [1.] Kazališna škola: predstava. Dostupno na: https://www.jskd.si/gledalisce-in-lutke/delavnice_gledalisce/jesen_11/gledaliska_sola_igre_11.htm
- [2.] Kazališni rječnik: slovensko stručno nazivlje u kazalištu, filmu i televiziji. Ljubljana: Mestno gledališče Ljubljansko, 1981.
- [3.] Kazališni terminološki rječnik. Ljubljana: Založba ZRC, 2013. Dostupno na: <http://bos.zrc-sazu.si/knjige/Gledali%C5%A1ki%20terminolo%C5%A1ki%20slovar.pdf>
- [4.] Kroflič, B. Kreativno kretanje - treća dimenzija nastave: učinci kreativnog kretanja na neke aspekte intelektualnog, emocionalnog i socijalnog razvoja djeteta. Ljubljana: Znanstveno in publicističko središče, 1999. ISBN 961-6294-13-X.
- [5.] Laban, R. Ovladavanje pokretom. Ljubljana: Mestno gledališče Ljubljansko, 2002. ISBN 961-6369-07-5.
- [6.] Radmelič, N. Na školskoj pozornici: radna bilježnica za izborni predmet Kazališni klub za 7., 8. i 9. razred devetogodišnje osnovne škole. Ljubljana: Rokus, 1999. ISBN 961-209-120-X 7. Spolin, V. Improvizacijske vježbe. Ljubljana: Knjižnica Mestno gledališče Ljubljansko, 1980.